

Iris tror att det kommer bli bra

Iris flyger, flyr undan, en tunn vägg mellan henne och himlen. Under molnen i det ovala fönstret skymtar Atlantkusten, vattnet stort som en öken. Solen är på vägnar. Molnen tätar, rosa och skimrande. Det påminner om en tapet i en extjejs flickrum, fast den tapeten innehöll också flygande hästar. Det hade varit festligt om det bodde hästar bland molnen. Deras vingar och magar upplysta inifrån, viktlost svävande bubblor. Iris ser framför sig hur en skimrande pegasus på väg mot högre skyar får syn på henne, vinkar flörtigt med vingen, tappar fokus och dras in i passagerarplanet jetmotor. Ett litet skrammel, så hackas dess spänstiga benstruktur sönder av rotorbladen.

Hon vet var bilden kommer från. En av de sista stora middagarna hemma. Då när hon fortfarande trodde att hon var någon sorts barn. De hade hängt upp höstlöv och en löjlig banderoll över hela vardagsrummet. *Ba och Michael: 20 år i jazzens spår!* Folk knuffades för att få plats när det blev olika konsertset framemot midnatt. Tut och tjut. Till slut var Iris så trött att det kändes som dimma. Silas satt i sammetsfåtöljen med sin knubbighet framför en bricka starksprit som han delade ut till alla inklusive Iris. Hon satte sig på armstödet och Silas berättade med låg röst om hur det gick till när Oda körde in i bergväggen. Han påstod att hon krockat med en lågt flygande häger. Den hade dragits in i hjulet, det gjorde att Oda tappade

kontrollen över ratten och missade kurvan. Hur gick det för hägern, hade Iris frågat. Silas hade sagt att det förmodligen gick för hägern som för Oda: översteckt köttfärs.

Inga drömhästar. Iris känner telefonens fyrkant i sin välstrukna favorittygkasse. Tabula Rasa, står det på den. Förmodligen är det något obskyrt band, för hon har snott kassen av Michael. Hon skrev till honom innan planet lyfte. Kallade honom kära pappa och allt. Så länge telefonen är på flygplansläge finns det inget märkligt med att han inte har svarat. Men kanske var tonen för desperat? Kära pappa, nu är jag på väg till min praktikplats som florist i Twin Falls, du kan väl säga till om du har några tips på platser jag borde besöka! Jag kommer bo hos Antonia som jag berättat om, och jag tror att det kommer bli bra.

Det tror Iris, för det är i vilket fall för sent att ändra något nu. Det enda hon kan göra är att gå in för att det ska funka, göra sig gillbar. Det var apropå det flera timmar sedan hon skickade en selfie till Antonia. Hon fiskar upp sin sovmask som det står Kiss Me på, försöker att inte putta kostymmannen bredvid. Han vilar med slutna ögon, insvept i sin dyra herrparfym. Iris tar på ögonbindeln och fotar i blindo med mobilen. Sedan kikar hon under tygkanten för att utvärdera och gör om proceduren tills hon lyckas få ett foto där hon ser gulligt trumpen ut och kostymmannens axel inte är med.

Hon kollar trots påbudet om flygplansläge ifall internet funkar på mobilen. Yes. Hon bläddrar fram Antonias profil. Det gör henne alltid full i skratt hur Antonia använder text och filter, helt utan urskiljning. Tummen tar henne tillbaka till början, till bilden med måltavlan och prickat bullseye som gjorde henne nyfiken på vem den skjutglada tjejen med uppnäsa var. Iris första kommentar står där, som ett monument över stämningen mellan dem. *Nice shot :-)*

Och Antonias emoji som skrattar så den gråter. Flödet fortsätter därifrån. Tekoppar, skjutvapen, Antonias sportiga gestalt i solsken, ibland bredvid sina två systrar. Good girls go to heaven, bad girls go to Twin Falls.

Twin Falls. Han kanske möter mig där.

Nej Iris, snegla inte ens ditåt. Fokusera på ditt mål. Det här handlar bara om ditt nya bra liv med Antonia, inte om din hopplösa pappa.

Hon sluter ögonen, andas djupt. Personalen har börjat rulla ut matvagnarna, lukten sprider sig i kabinen. Det luktar sump fast åt det mer ätbara hållet. Ju närmare lukten kommer desto säkrare blir Iris på att när hon fixade med flygbokningssidan kom det aldrig upp någon ruta där man kunde klicka i att man ville ha vegetarisk mat. Man skulle säkert ha skrivit det i ett frifält. Men Ba var så stressad och försökte hela tiden fråga om det inte gick att göra flighten billigare. Iris hade ingen tanke på maten just då.

Hon ler sitt bästa leende mot den lilla flygvärdinnan, förklarar att det har blivit fel, men trots charmoffensiven finns inga alternativ tyvärr. Iris tar motvilligt paketet, trots att det innehåller kycklinggryta. Kostymmannen har kvicknat till, trycker ihop sig så att hon ska nå. Får inte spilla på hans Armani. Inte, inte, inte.

Hon bänder ut metallkanten. Klumpar i rödaktig gräddsås. Hon äter upp riset, den lilla efterrättspuddingen och ett ljust bröd med smör och salt. Hon försöker tillsluta kycklinglådan igen så att doften ska dämpas, knölar ner den i papperspåsen som kanske är till för att spy i, men det kommer hon absolut inte att göra.

Man får bara bestämma sig för att låta bli, tänker Iris, som med Michael. Det går inte att hela tiden vara upptagen av om han är försvunnen eller hittad, full eller nykter. Det

var bra gjort av mig att säga till mamma att hon skulle flytta från huset. Hon fattar inte själv att allt blir bättre om man har egna planer. Om hon fattade det hade hon aldrig frågat sådär: Hur kan du vilja flytta till en håla i USA där man inte kan medge i en vanlig konversation att man är socialist?

Det enda Iris önskar är att hon kunnat tänka snabbare, inte smälla i dörren. Då hade hon kunnat svara: Därför att Antonia är het, mamma, har en inkomst och är väl-anpassad, det räcker längre för mig än de fem gånger jag sett dig dela ut flygblad på demos.

Plus, Antonia är min enda plan för att ta mig ur den här röran.

Blixtlås

Ba kliver in i hallen. Blommigt rengöringsmedel har använts i överflöd för att dölja någon obehaglig underliggande lukt. Det är verkligen litet. Inga stolar, bara en madrass och ett lågt soffbord i mahogny. Det blir väl där hon får både sova och äta. Varför mahogny? Hon hatar det träslaget.

Med en suck parkerar hon rullväskan bredvid madrassen och lägger sig platt. Kvällsljuset faller in genom det enda fönstret, som saknar persienner. Var lite mer osentimental, sa Iris. Det lät så övertygande ur hennes tonårsmun: Mamma, du blir ju bara trött av det. Du måste lämna det bakom dig. Men tänk om Ba inte har förmågan att röra sig framåt, om det bara är kroppen som lämnar saker medan tanken inte rör sig en tum? En sommar är en så fruktansvärd evighet att stå inför.

I det lilla pentryt lyser kakelplattorna sjuttiotalsorange. Typiskt för en dåligt omhändertagen lägenhet där inget målats om sedan byggåret och det gamla ännu inte hunnit bli hippt. Hon associerar färgerna till ungdomen och tiden innan Michael, innan den goda smaken, innan Musikhögskolan. Då, när det var lätt för henne att flytta – verkligen flytta – från mors mahogny, städa bort allt hon kunde av skånskan och hitta en lägenhet i huvudstaden. Numera är det ju kämpigt för unga människor att etablera sig i Stockholm. Ur det perspektivet gör Iris rätt som tar

sig härifrån. Hon slipper sitta i någon skräplägenhet som hyrs ut på korttid.

Ett ögonblick fantiserar Ba om hur mycket hon själv skulle kunna ta för villan per vecka, hur snabbt hon skulle få råd att dränera. Men situationen med Michael gör det omöjligt. Låsta tillgångar, låst liv.

Hon borde tvätta händerna. Med en kraftansträngning som påminner henne om att kroppen knappast blir yngre välter hon den gigantiska rullväskan och rotar fram handduken hon stal från stadshotellet i Umeå under senaste turnén. Handduken är ännu inte grådaskig av någons feltvättade strumpa, ser nästan härlig ut. Ett ögonblick vräker hoppet över henne igen. Sedan, i samma rörelse, oron.

Vad ska jag ens göra här? tänker hon. Jag kan inte komma igång med pianot. Jag kan inte ens spela schack, finns ingen att spela med. Åh, jag vill hem. Men det är inte det jag och Iris har kommit överens om. Jag ska ju bli bra på att distrahera mig. Hon är bara nitton, om hon kan måste väl jag. Grip tag i nånting, vad som helst, som får tanken att flyta bort.

Hon lägger handduken över ansiktet, tänker på den dåligt typograferade restaurangskylten på torget nedanför lägenheten, FiSh 'n FrEsh stod det, gick ju fan inte att läsa. Borden innanför glaset hade dock viss stil. Om de bara gett skyltuppdraget till en riktig formgivare kunde de ha framstått som seriösa.

Hon ser sig själv gå ner dit, först för att klaga på skylten, sedan för att inleda en konversation med en främling som ska jaga bort alla spår av Michael. Men det är bara ytterligare ett sätt att tänka på Michael. Vem vet, kanske är han där nere? Vid gott mod, inte ett hår krökt på hans huvud. Tillsammans med Silas i mörkret vid baren,

Michaels utsträckta kropp och Silas korta, deras händer som kliar skäggstubb medan Michael drar någon vals. Inne på sin tredje eller sjunde öl, kompisar emellan. Silas som vanligt inkännande, älskvärd, man vill snacka hela natten med honom. Men det kommer väl Ba aldrig mer få vara med om.

Snälla, du kan väl bara ge mig en rudimentär hälsorapport från Michael? var det senaste hon skrev till Silas. Det måste vara flera veckor sedan nu. Silas svarade förnedrande kort att Michael fortfarande vill slippa kontakt med henne. Som om Silas inte var hennes vän också, som om hon var någon sorts stalker. Hon vill för helvete bara veta om Michael lever.

Jag måste sova, tänker hon. Så jag slipper märka vad jag tänker.

Ba vaknar av bländande sol, handduken har fallit av ansiktet. Det finns inget att äta förutom ett par kex hon haft med. Hon stoppar dem i munnen, klär på sig den långa röda omlottklänningen som kanske egentligen är en morgonrock, ett faktum hon alltid ignorerat.

Trapphuset är så obegripligt smalt. Det var svårt nog att få upp rullväskan, så det skulle aldrig gå att få upp ett piano.

”Jag spelar väl för helvete inte synt!” hör hon sig själv säga till väggarna, som om det var trapphusets fel att hon inte övar.

Området kring huset består av ändlösa tegellängor med hål där murbruket petats ut. Stadens cementkrukor står här och var längs huvudgatan, fulla av slokande penséer och tulpaner som väl är tänkta att lysa upp. Men alltså. Så monoton stadsbild här. Det gör henne förbannad. Hon skulle kunna vara på en vacker plats men har valt

en ganska ful. På vilket sätt tänkte hon att det skulle göra nåt bättre?

Hon går tills hon kommer ut på ett öppet fält. Det finns lite andrum där mellan cypresserna, som om förorten ett ögonblick tappat bort sig i en dröm om vad den hade kunnat vara. En bit in på fältet stannar hon vid en damm. Planterad vass, omsorgsfullt arrangerad, men i vattenytan glimmar en skräckbild: Michaels ansikte som hånfullt tittar tillbaka på henne, uppsvullet och blått, fiskar som simmar genom ögonhålorna. En sekund vill hon dröja kvar i bilden som om den var sann, men sedan minns hon vad hon lovat Iris. Bli bra på att distrahera sig, var det.

Hon svänger bort från dammen, hamnar utanför ett bibliotek där diverse färgglada lappar lyser på anslagstavlan. Mitt på den finns en annan spegelbild. Den otroligt väldistribuerade affischen från när hon spelade i Stockholm med Oda sista gången hänger kvar. Visst, lite urblekt och flikig. Men trots att det är mer än ett halvår sedan går allt fortfarande att läsa. Hela listan på musiker. Som om detta alltid pågår, skulle kunna hända igen imorgon. Bara det att Oda – till skillnad från Michael som man inte ser minsta spår av – garanterat är hundra procentigt död.

Ba river ner affischen, släpper den på marken hopknölad till en boll. Anslagstavlan är bättre såhär. Jesus är alla. Lek och kaka med den randiga hunden Tittut. Gratis klang meditation.

Odas syster sa att det är vanligare att vänsterhänta kör av vägen, att det inte är någons fel, att det är det högerhänta samhällets fel.

Ba går in på biblioteket. De kommunala lysrören gör taket lägre än det är och lyckas döda det långt mer levande ljuset från de stora fönstren. Men där står fyra schackbord. Ingen spelar. Bara en enda man sitter och knappar på sin

mobil. Han ser inte ut som en schackspelare, han är för ungdomlig. Munkjackan är halvöppen, t-shirtlinningen lyser mot hans hud. Hans händer rör sig, handflatorna ljusare än handryggarna. Det ser sårbart ut. Hon sätter sig på trästolen mittemot honom. Han tittar upp med oroligt frågande ögon, som om han väntar sig en tillsägelse. Först då inser hon att han är yngre än hon trott, typ en tonårskille som skolkar. Hon måste vara i hans mammas ålder. Men säkert inte klädd som hans mamma, om hon inte också gillar att gå runt i morgonrock. Du är en pinsam morsa, Ba.

”Ska vi spela eller?” säger hon, och hör att det låter som om han var den konstiga.

”Jag kan inget om schack, jag bara satte mig här”, säger han och börjar fippla med sitt blytlås. Han drar det upp och ner. Det gör henne medveten om hur muskulös han är under t-shirten. Hans skrämde öppna blick, pupiller omgärdade av regnbågshinnor, skiftande inuti ögat.

Hon skulle kunna berätta för honom att blytlås heter richrach på hebreiska, för det har det jävla språkgeniet Silas lärt henne, kompisar emellan. Aj. Distrahera dig.

Hon skulle kunna fråga killen vad han heter. Hon skulle kunna be om hans telefonnummer eller ta reda på varför han sitter här när han borde vara i klassrummet.

”Förlåt, jag ska gå”, säger han och reser sig från schackbordet.

Hon säger inget, hon är ensam, hon är patetisk, hon skrämde bort honom och hon kan inte hindra sig från att snegla när han går.

Hon låter honom försvinna innan hon också reser sig.

Nära utgången finns en dricksfontän som aktiveras med en knapp. När hon dricker faller hennes fläta åt sidan. Hon tänker sig hur den där tonåringen böjer sig fram och lyfter

undan den, och när hon ställer sig upp, försiktigt använder den för att torka hennes läppar. Han skulle vara nära hennes lenaste hud, de skulle stå omslingrade som i ett blixtlås. Vem är du, skulle han viska, och hon skulle svara att hon tagit en paus från sitt arbete på grund av familjeangelägenheter, och då skulle han nicka melankoliskt och lägga handen mot hennes kind.

Hon slutar tvärt dricka. Jag är så uppskruvad, tänker hon. Jag har väntat alldeles för länge på att nåt meningsfullt ska hända.

Hon går mot lägenheten igen, skrik från dagishämtningen intill och sopor från överfulla papperskorgar. Hon undrar var tonårskillen bor. Kanske i en lägenhet här, vilken som helst. De skulle kunna gå längs gatorna, bort från barnskriken, han skulle kunna leda in henne i ett skyddat prång, röra vid henne. Naglarna har halvmånar, en natt i varje finger. Hon skulle förklara för honom hur miserabelt det är i hennes lilla kyffe vid torget. Att det luktar friterad fisk och är dragigt precis som när hon var ung och hade ett elelement hon höll i famnen om kvälarna och kallade för sin lilla knähund. Han skulle kunna följa med henne uppför den smala trappan, kanske de skulle röka gräs tillsammans, som för länge sedan med Michael.

Hon ryser till. Hon försöker vända tanken tillbaka till tonårskillen, men ser framför sig hur han åldras i kyssen, blir trettio år äldre än sig själv på sekunden.

Safe for work

Jag är trettio år yngre än min mamma, tänker Iris och stirrar på den lysande tavlan, för hon fick mig när hon var trettio. Men det är elva år tills jag själv blir trettio. Hur går det egentligen ihop? Äsch, det är ändå bara siffror. På alla andra sätt har jag redan växt om henne. Lilla bräckliga mamma, som inte vet vart hon ska.

Inrikesterminalen verkar vara flera kilometer bort. Det stressar Iris trots att hon har gott om tid. Hon blir yr av att titta mot taket, högt och genombrutet av linjer. Och plasten i golvet är så blank att den speglar taket. Det är för mycket skyltar, för mycket information. Hon orkar inte förstå vilka pilar hon ska titta efter. Hon saknar sina yllesockor så mycket. De ligger i den rosa väskan som på något magiskt sätt ska transporteras till slutdestinationen parallellt med henne, den fina blanka rullväskan som mamma köpte två för en fast i olika färger. Varför var hon så dum att hon la sockorna i det incheckade bagaget? Bara för att tygkassen hon bär med sig inte ska se klumpig ut inför Antonia. I och för sig fortfarande en rimlig prioritering. Så störigt att mamma faktiskt sa i hallen: Fryser du inte om anklarna ifall du flyger i ballerinasor? Och Iris svarade att hon aldrig fryser om anklarna, men det är precis vad hon gör. Kalla tröga ballerina, nu vill jag bara sova under fjorton ton madrasser tills jag vaknar i Twin Falls.

En familj som pratar högljutt på amerikansk engelska kör förbi sin bagagevagn med minsta barnet uppepå. Mannen som kör har turkos fiskarhatt. Jag slår vad om att de ska till inrikes, tänker Iris, och börjar följa efter dem. Det gäller att fatta sina beslut snabbt innan de trasas sönder av tankar.

Hon kliver på rullbandet i en färgskiftande gångtunnel där det spelas något som Ba skulle kalla förarglig hissmusik. Men jag tycker inte att den är förarglig, tänker Iris, den leder mig dit jag vill. För i Twin Falls kommer jag aldrig behöva stå mot den kalla stenväggen utanför ännu en bar och hångla med nån tjej i undercut och undra vad poängen med allt är. Aldrig mer åka hem efteråt och hitta Michael som frågar om jag vill ha ett glas vin innan jag lägger mig eller Ba som stirrar frånvarande på nåt notblad och säger rakt ut i luften, vad bra att du har det kul, fast hon egentligen bara tänker på sin jävla klarinettkompis. Oda, hon som alltid tagit min mamma ifrån mig, och fortsätter göra det till och med som död. I Twin Falls blir det nåt annat. Inte längre försöka uppfylla olika personers motstridiga behov i hopp om att det ska förbättra situationen, vilket det ju ändå aldrig gör.

Hon kommer ut i en öppen hall där folkmassan tätar. Bortom alla kroppar anar hon diskarna där passkontrollanterna sitter. Med ett djupt andetag dyker hon efter familjen med bagagevagnen in i en av de anvisade öppningarna för amerikanska medborgare. Barnet skriker något där framme om en whoopie som gått sönder, försöker utan framgång få en ny.

Iris står länge och sedan går hon fyra fem meter i små ryck innan det står stilla igen. Ett gäng surfarkillar har satt i system att dyka under avspärrningsbanden vid varje sväng. De skapar irritation, men de kommer undan. Om

Iris vågade skulle hon göra likadant, för att undfly barnets skrik. Men hennes kö är ändå kortast.

Hon kollar telefonen. Antonia har skickat en emoji med pussmun som svar på låtsas-sov-bilden från flyget. Ibland tänker sig Iris Antonia som en emoji. Hon vet att det är dumt och kommer att krocka med verkligheten när de ses, för ingen människa är en emoji. Men hon har haft den fantasin ända sedan hon skickade Antonia de första nakenbilderna, från under täcket där mobilskärmen lyste upp armarna och bröstet. Först bara hudveckan kring hals och armhålor, precis ovanför bröstvårtorna. Sedan med ögonen i blyxtbelysning, som ett rådjur i billyktor. Antonias emoji fick hjärtögon. Iris fortsatte fotografera med blyxtljuset på, förvandla sig till poser som hon visste var smickrande, eftersom hon kan bildkomposition. Emojin fick stjärnögon, öppen mun, sedan dreglade den. Iris var långt inne i emoji-drömmar då verkliga Antonia plötsligt skickade ett röstmeddelande om att hon måste gå till jobbet. Allt det ambivalenta bortom de runda gula bollarna kom tillbaka. Tidsskillnaden, det faktum att de inte känner varandra, den djupa lena Antonia-rösten som vibrerade som på radio men bar på något återhållet, otydbara lager. Iris skickade sin egen röst tillbaka efter att ha dubbelkollat att hon lät söt på inspelningen: *Förlåt att jag inte är safe for work.*

Familjen med bagagevagnen är igenom nu, försvinner bort, barnets gälla röst klingar av. Hela kön fipplar med sina väskor och hår, lukten av stressade kroppar. Iris tänker på sin kompis Leon som satt i flera timmar på ett undan gömt kontor och grät och försökte ringa telefonsamtal för att någon skulle intyga att han faktiskt var på väg till ett dansläger i Los Angeles och inte fejkade. Med Iris hade det aldrig kunnat hända. Tack pappa, för att du genom

att skapa mig också gav mig det här jättepraktiska passet. Synd bara att min panna blev helt hoptryckt på det nya passfotot, som du inte ens har sett. Du förstår, porträtt-automaten låste sig efter sju försök och det var så bråttom att få in allt. Nu måste jag dras med skitporträttet i flera år, så du kanske ändå hinner se det?

Alla mess man inte kommer att skicka i sitt liv.

Två personer kvar framför henne. Hon har väl inte tappat passen? Nej, båda ligger där de ska i tygväskan, och där är det amerikanskas blå pärm. Hon räcker fram det till en tjänsteman vars händer är täckta av psoriasisutslag som måste göra ont när han bläddrar i papper hela dagarna. Han kastar en snabb blick på porträttet, kommenterar inte hennes pannas proportioner, bara nickar och säger, med en av alla de amerikanska accenter hon har svårt att identifiera, välkommen hem.

Hem. Ett stort ord för en plats där man inte känner någon, knappt ens minns hur något ser ut. Hon sätter fingrarna mot maskinen som läser hennes fingeravtryck. Den piper. Tjänstemannen säger att hon måste hålla kvar fingret längre. Sen är det klart. Glasgrinden öppnas.

Hon går vidare. Tygkassen slår mot låret med allt stöldbegärligt hon äger: två pass, ett par bankkort, en hyfsad fotomobil. Jag skulle kunna göra så mycket, tänker hon, men det enda jag vill är att hålla på med blommor och ha en enkel relation med en person som bjuder mig på saker och skjutsar mig till ställen utan att förvänta sig nåt tillbaka förutom min kropp.

Runt hörnet står ett ställ med tre lysande knappar som uppmanar henne att gradera upplevelsen av gränskontrollen med antingen glad grön gubbe, liknöjd gul gubbe eller sur röd gubbe. Hon klickar glad. Äntligen ... hemma.